

Sprawozdanie

z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za rok 2013
(fragment dotyczący działalności kontrolnej)

Niniejsze sprawozdanie stanowi informację o wykonaniu zadań określonych w części III i V ramowego planu pracy oraz planu kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (zwanej dalej Izbą) na 2013 rok, przyjętego uchwałą Kolegium nr 78/2012 z dnia 19 grudnia 2012 roku.

Sprawozdanie zostało opracowane przez Naczelnika Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF) i Naczelnika Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń (WIAS) zgodnie z planem, uwzględniającym wypełnienie dyspozycji z § 4 ust. 1 pkt 3 i § 5 pkt 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), zwanego dalej rozporządzeniem.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1113 i z 2013 r. poz. 1646) — zwanej dalej ustawą o r.i.o. — przyjmowanie sprawozdań z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej należy do wyłącznej właściwości Kolegium Izby.

I. Działalność kontrolna (art. 1 ust. 4 ustawy o r.i.o.)

— wykonanie zadań określonych w części III ramowego planu pracy
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2013 rok

1. Zatrudnienie w WKGF

Zatrudnienie w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej według stanu na 31 grudnia 2013 r. wyniosło 42 osoby, w tym 39 inspektorów kontroli, w następujących zespołach:

- 1) Zespół Zamiejskowy w Jeleniej Górze — 8 inspektorów,
- 2) Zespół Zamiejskowy w Legnicy — 9 inspektorów,
- 3) Zespół Zamiejskowy w Wałbrzychu — 8 inspektorów,
- 4) Zespół Wrocław — 14 inspektorów.

Faktycznie zadania określone dla WKGF w ramowym planie pracy na 2013 rok realizował zespół (średnio w roku) 38 pracowników, w tym 36 inspektorów kontroli. W trakcie 2013 r. odeszło 4 inspektorów kontroli, w tym: 3 starszych i 1 młodszy inspektor oraz Zastępca Naczelnika, a 1 pracownik wydziału był wyłączony z pracy ze względu na długotrwałe zwolnienie lekarskie. Nowych 5 pracowników przyjęto w II połowie listopada i w grudniu 2013 r. na stanowiska: 3 inspektorów i 2 młodszych inspektorów kontroli (w tym 1 absolwenta).

2. Plan kontroli

Uchwalony przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwałą nr 78/2012 z dnia 19 grudnia 2012 r. plan kontroli samorządowych jednostek sektora finansów publicznych na 2013 rok zakładał przeprowadzenie 108 kontroli, z tego 55 kontroli kompleksowych i 53 kontroli problemowych.

A. Realizacja planu kontroli

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 117 kontroli, z tego: 55 kontroli kompleksowych, 53 kontrole problemowe, 7 kontroli doraźnych oraz 2 kontrole sprawdzające (zestawienie nr 1). Wykaz jednostek sektora finansów publicznych objętych kontrolami, w układzie rodzajowym, przedstawia się następująco:

Lp.	Typ jednostki	Liczba kontroli							
		ogółem		kompleksowe		problemowe		doraźne	sprawdzające
		plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie	wykonanie	
1	Województwo	1	1	1	1	0	0	0	0
2	Powiat ziemski	15	15	15	15	0	0	0	0
3	Miasto na prawach powiatu	0	3	0	0	0	0	3	0
4	Gmina miejska	5	6	5	5	0	0	0	1
5	Gmina miejsko-wiejska	13	15	13	13	0	0	2	0
6	Gmina wiejska	19	21	19	19	0	0	1	1
7	Związek	2	2	2	2	0	0	0	0
8	Jednostka organizacyjna j.s.t.	53	54	0	0	53	53	1	0
Łącznie		98	117	49	49	49	49	18	1

Spośród podanej wyżej liczby kontroli, 2 zostały zakończone w styczniu 2014 r.:

- kontrola kompleksowa związku międzygminnego — Ekologicznego Związku Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie (zakończona 10 stycznia);
- kontrola problemowa gminnej jednostki organizacyjnej — Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Śleża” w Sobótce (zakończona 9 stycznia).

B. Kontrole kompleksowe

W roku 2013 kontrole kompleksowe przeprowadzono w 55 jednostkach samorządu terytorialnego (j.s.t.), tj. w województwie samorządowym, 15 powiatach, 37 gminach i 2 związkach międzygminnych, obejmując nimi zagadnienia określone w Ramowym zakresie kontroli kompleksowej gospodarki finansowej j.s.t., zatwierdzonym przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia

17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej j.s.t. Zagadnienia obejmowały:

- 1) ustalenia ogólnooorganizacyjne, w tym: kierownictwo j.s.t., wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne, dane ogólne o j.s.t., m.in. informację o ilości jednostek podległych i nadzorowanych, uczestnictwo w związkach komunalnych,
- 2) księgowość i sprawozdawczość, w tym: gospodarka pieniężna i kontrola kasy, księgi rachunkowe budżetu i urzędu, sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inwentaryzacja mienia,
- 3) budżet j.s.t., w tym: dochody budżetowe (subwencje, dotacje, dochody z tytułu podatków i opłat, dochody z majątku i inne dochody), wydatki budżetowe (wydatki bieżące i majątkowe oraz rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji) oraz dług publiczny, przychody i rozchody budżetu,
- 4) gospodarka mieniem, w tym: gospodarka mieniem komunalnym i mieniem Skarbu Państwa,
- 5) rozliczenie j.s.t. z jednostkami organizacyjnymi, w tym: z jednostkami budżetowymi, samorządowymi zakładami budżetowymi i instytucjami kultury.

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o r.i.o., z którego wynika obowiązek objęcia kontrolą kompleksową każdej j.s.t. co najmniej raz na cztery lata, na podstawie kryterium zgodności z prawem i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym (art. 5 ust. 1 powołanej ustawy).

W ramach 8 kontroli kompleksowych (6 gmin i 2 powiatów) zostały przeprowadzone kontrole koordynowane (koordynowane przez RIO Lublin) pn. „Udzielanie dotacji z budżetów j.s.t. jednostkom oświatowym, których organem prowadzącym są podmioty inne niż j.s.t.”, przyjęte do realizacji w 2013 r. z inicjatywy KRRIO uchwałą nr 9/2012 z dnia 30 maja 2012 r. (okresem kontrolnym był rok 2012). Kontrole te przeprowadzono w:

- 2 gminach wiejskich: Długołęka, Męcinka,
- gminie miejskiej Głogów,
- 3 gminach miejsko-wiejskich: Szczytna, Strzelin i Milicz,
- 2 powiatach: zgorzeleckim i kłodzkim.

Stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

- niepublicznym jednostkom oświatowym zostały udzielone dotacje z budżetów j.s.t., mimo że informacje o planowanej liczbie uczniów/dzieci złożyły one po dniu 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji, tj. po terminie określonym w art. 90 ustawy o systemie oświaty (Szczytna, Strzelin, Milicz i powiat kłodzki),
- gmina Szczytna przekazała dotację w 2012 r. dla Zespołu Szkół Społecznych i Niepublicznego Przedszkola w zaniżonej wysokości o 75.326,62 zł, nie przekazała również dotacji dla oddziałów przedszkolnych „0” prowadzonych w tym Zespole w kwocie 32.572,80 zł,
- gmina Męcinka przyznała dotację dla punktu przedszkolnego, mimo że złożony wniosek o dotację nie zawierał informacji wymaganych uchwałą rady, tj. adresu punktu przedszkolnego, numeru i daty zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez gminę, informacji o liczbie dzieci niebędących mieszkańcami gminy i o planowanej liczbie dzieci niepełnosprawnych oraz nazwy banku i numeru rachunku bankowego, na który ma być przekazywana dotacja,
- nie przeprowadzono wymaganej uchwałami rady kontroli wykorzystania dotacji (powiat zgorzelecki i Szczytna),
- stosowano błędną klasyfikację udzielonych dotacji (Strzelin i Męcinka),
- nieprawidłowo ustalano wysokość przyznanych dotacji (Strzelin, Szczytna, Milicz, Głogów, Długołęka i powiat kłodzki).

Zastrzeżenia do wniosków złożono w jednym przypadku — Burmistrz Gminy Milicz wniósł zastrzeżenia do wniosków pokontrolnych (dotyczące m.in. ww. zakresu kontroli) zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 28 sierpnia 2013 roku. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwałą nr 103/2013 z dnia 9 października 2013 r., po rozpatrzeniu zastrzeżeń w przedmiocie ww. kontroli, oddaliło zastrzeżenia.

W przypadku dwóch gmin o popełnieniu czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168), zwanej dalej „u.o.n.d.f.p.”, zawiadomiono Rzecznika dyscypliny finansów publicznych właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Komisję Orzekającą przy RIO we Wrocławiu (Szczytna i Milicz).

W ramach 6 kontroli kompleksowych (województwa dolnośląskiego, powiatu głogowskiego i 4 gmin: Krośnice, Szczytna, Przemków i Bogatynia) zostały przeprowadzone kontrole koordynowane (koordynowane przez RIO Łódź) pn. „Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego. Przestrzeganie ustawowych limitów zadłużenia”, przyjęte do realizacji w 2013 r. z inicjatywy KRRIO uchwałą nr 9/2012 z dnia 30 maja 2012 r. (okres objęty kontrolą: lata 2010–2012).

Kontrole w ww. zakresie wykazały następujące nieprawidłowości:

- w sprawozdaniach Rb-Z za 2011 i 2012 rok nie wykazano wszystkich zobowiązań (powiat głogowski, gminy Krośnice i Przemków),
- zawarcie umowy kredytu długoterminowego nastąpiło bez zachowania procedur określonych w ustawie — Prawo zamówień publicznych (Krośnice),
- naruszono art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), w myśl którego łączna kwota długu j.s.t. na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym (Szczytna: 2011 rok — 66,94%, 2012 rok — 80,20%; Krośnice: 2011 rok — 90,81% i 2012 rok — 88,97%; Przemków: 2011 rok — 129,74% i 2012 rok — 66,50%),
- nieprawidłowo księgowano operacje dotyczące naliczonych odsetek od kredytu oraz zadłużenie z tytułu niespłaconego w terminie kredytu, przez co zadłużenie wykazano w księgach rachunkowych w kwotach niższych niż faktyczne zadłużenie wynikające z wyciągów bankowych (Przemków, Szczytna i Krośnice),
- przy realizacji budżetu gminy organ wykonawczy zaciągnął zobowiązania z tytułu kredytu bez zachowania limitu zaciągania zobowiązań wskazanego w uchwale budżetowej na 2011 i 2012 rok, co stanowiło naruszenie art. 89 ust. 1 i art. 90 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646, zwanej dalej u.f.p. (Przemków),
- z wyodrębnionych rachunków bankowych: sumy depozytowe, na którym jednostka przechowywała zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz z rachunku ZFŚS dokonywano przelewu środków na rachunek bankowy budżetu celem finansowania bieżącej działalności gminy oraz spłaty debetu w tym rachunku (Przemków),
- nieterminowo spłacano raty kredytu, skutkiem czego była zapłata odsetek karnych (Przemków i Szczytna),
- jednostka nie uzyskała, wymaganej art. 91 ust. 2 u.f.p., opinii RIO we Wrocławiu o możliwości spłaty kredytu długoterminowego (Szczytna i Przemków).

W wyniku ww. kontroli koordynowanych w trzech przypadkach zawiadomiono rzeczownika dyscypliny finansów publicznych o popełnieniu czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o których mowa w art. 14, art. 16 ust. 1, art. 18c u.o.n.d.f.p. (Szczytna), art. 17 ust. 1 pkt 6 u.o.n.d.f.p. (Krośnice), art. 17 ust. 1b pkt 1 oraz art. 18 pkt 2 u.o.n.d.f.p. (Milicz). W przygotowaniu jest natomiast zawiadomienie do rzeczownika dyscypliny finansów publicznych o naruszeniu przez Burmistrza Przemkova dyscypliny finansów publicznych w sposób określony w art. 16 ust. 1 u.o.n.d.f.p. (kontrola zakończona w grudniu 2013 r.).

W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej j.s.t. sprawdzano, zgodnie z art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), osiągnięcie w poszczególnych j.s.t. wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 w zakresie wypłaty w terminie do 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w danej j.s.t.

W 14 kontrolach kompleksowych gospodarki finansowej j.s.t. (w tym w 1 związku międzygminnym), przeprowadzonych w 2013 r. wykorzystywany był program ACL — umożliwiający analizę różnych zbiorów danych w celu zapewnienia wiarygodności wyników, a także identyfikację anomalii i wybór potencjalnych obszarów szczegółowej analizy, lokalizację błędów, identyfikację obszarów kontroli i zapewnienie zgodności z wymaganiami prawnymi. Kontrolą przy pomocy tego programu zostały objęte m.in. następujące zagadnienia: prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych budżetu i urzędu, zgodność sprawozdań jednostkowych Rb-27S i Rb-28S ze sprawozdaniami zbiorczymi, prawidłowość naliczania podatku od środków transportowych, analiza rachunków bankowych, w tym analiza dziennych sald z tytułu zaciągniętych kredytów krótkoterminowych w rachunku bankowym, jak również analiza rozrachunków z największymi kontrahentami wybranymi na podstawie operacji wynikających z wyciągów bankowych, terminowość regulowania należności podatkowych.

C. Kontrole problemowe

W roku 2013 przeprowadzono 53 kontrole problemowe w jednostkach organizacyjnych kontrolowanych j.s.t., którymi objęto:

- 45 jednostek budżetowych, z tego: 27 jednostek oświatowych (szkoły, przedszkola, zespoły obsługujące szkoły), 9 Ośrodków Pomocy Społecznej (Głogów w., Głogów m., Niechlów, Radwanice, Duszniki-Zdrój, Lewin Kłodzki, Marcinowice, Borów i Zawonia), 2 Zarządy Dróg (powiat jaworski i złotoryjski), 2 Urzędy Pracy (Powiat strzeliński i oławski), Szkolne Schronisko Młodzieżowe (Krośnice), Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej (województwo samorządowe), Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Medycznego (powiat polkowicki), Dom Dziecka w Jedlinie-Zdroju (powiat wałbrzyski) oraz Dom Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich (powiat ząbkowicki),
- 2 samorządowe zakłady budżetowe, z tego: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Śleza” w Sobótce i Zakład Usług Komunalnych w Gaworzycach,
- 6 instytucji kultury, w tym: 2 Ośrodki Kultury (Strzelin i Miękinia), Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Oławie (Oława w.), Dom Kultury (Środa Śląska), Gminna Biblioteka (Czernica) oraz Gminne Centrum Kultury (Dobromierz).

Przedmiotem działalności jednostek organizacyjnych objętych kontrolą problemową było przede wszystkim wykonywanie zadań statutowych. W przypadku jednostek oświatowych — zadań oświatowych, w tym: obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół, prowadzenia przedszkoli, szkół podstawowych, w zakresie ustalania i wypłacania wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w ustawie Karta Nauczyciela. Ponadto skontrolowano samorządowe instytucje kultury — wykonujące zadania własne j.s.t. obejmujące sprawy kultury (w tym biblioteki gminne), kultury fizycznej i turystyki — oraz samorządowe zakłady budżetowe — wykonujące zadania własne j.s.t., m.in. w zakresie gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi, dróg, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości i porządku.

Przeprowadzone kontrole problemowe obejmowały również: organizację wewnętrzną dotyczącą prowadzenia gospodarki finansowej i rachunkowości, plany finansowe, gospodarkę pieniężną i rozrachunki, pozyskiwanie dochodów i ponoszenie wydatków, rozliczenia z budżetem, gospodarowanie środkami rzeczowymi, inwentaryzację, księgowość i sprawozdawczość oraz zamówienia publiczne.

Nieprawidłowości stwierdzone w **jednostkach budżetowych** dotyczyły m.in.:

- zasad (polityki) rachunkowości, które nie spełniały wymogów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości lub nie były aktualizowane, wbrew wymogom określonym w art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości (OPS Duszniki-Zdrój, SP Lądek-Zdrój, GOSP Niechlów),
- nieprawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: dziennika, kont ksiąg pomocniczych, zestawienia obrotów i sald (DODN Wrocław, I LO Milicz, SP w Rokitnicy, ZDP Jawor, POPPPiDM Polkowice, OPS Duszniki-Zdrój, GOPS Lewin Kłodzki, Technikum nr 6 w Głogowie),
- ewidencjonowania operacji gospodarczych na kontach nieprzewidzianych w zakładowym planie kont (ZS Stare Bogaczowice, DODN Wrocław, PZD Złotoryja, GOPS Głogów, Żłobek Miejski w Stroniu Śl.),

- nieprawidłowego klasyfikowania w ewidencji księgowej Szkoły wydatków ponoszonych w związku z prowadzeniem oddziału przedszkolnego „0” w rozdziale 80101 „Szkoły Podstawowe”, zamiast w rozdziale 80103 „Oddziały Przedszkolne w szkołach podstawowych” (SP Łądek-Zdrój).
- decyzji o przyznaniu dodatków mieszkaniowych, w których do wyliczenia ryczałtu za opał przyjmowano stałą cenę kilowatogodziny energii elektrycznej w wysokości 0,5735 zł/1kWh za 2011 rok oraz 0,5732 zł/1kWh za 2012 rok wyłącznie jednego dostawcy prądu — Tauron Polska Energia, co było niezgodne z przepisami § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych, zgodnie z którym za wydatek stanowiący podstawę obliczania ryczałtu na zakup opału uznaje się równowartość kilowatogodzin energii elektrycznej według rachunku za ostatni okres rozliczeniowy, z wyłączeniem opłaty abonamentowej oraz stałych opłat miesięcznych (OPS Duszniki-Zdrój),
- nieterminowego regulowania zobowiązań i zapłaty odsetek z tego tytułu (SP Łądek-Zdrój, SP w Rokitnicy, Publiczne Przedszkole Przemków, MSP Szczawno-Zdrój, SP Szczytna),
- przekazywania na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki na ubezpieczenie społeczne po terminie określonym przepisami art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (SP Łądek-Zdrój, Publiczne Przedszkole Przemków),
- nieprawidłowego ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracownikom (ZSOiZ Lwówek Śląski, Przedszkole Miejskie w Złotorzy, LO Zgorzelec, ZS Góra),
- nieprawidłowego sporządzania sprawozdań, w tym z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego (SP Szczawno-Zdrój; SSM Krośnice, SP Milicz, ZS Zawidów, GOPS Radwanice),
- nieprawidłowości związanych z przeprowadzaniem i rozliczaniem inwentaryzacji rzeczowych składników majątkowych (OPS Duszniki-Zdrój, SP Szczawno-Zdrój, DODN Wrocław, SP Milicz),
- nieujmowania wyników przeprowadzonych inwentaryzacji w księgach roku, którego dotyczyła inwentaryzacja (SP Łądek-Zdrój),
- nieprawidłowego prowadzenia ewidencji środków trwałych (Dom Dziecka Jedlina-Zdrój, ZSP Bardo).

Nieprawidłowości stwierdzone w **samorządowych zakładach budżetowych** dotyczyły m.in.:

- nieterminowego regulowania zobowiązań wobec kontrahentów, co było niezgodne z art. 44 ust. 3 u.f.p., w myśl którego wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (Sobótka),
- prowadzenia ewidencji księgowej niezgodnie z zasadami określonymi w zakładowym planie kont oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów konta dla budżetu państwa (Gaworzyce i Sobótka),
- dokonywania zapisów w ewidencji księgowej na podstawie dowodów księgowych, które nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz w przepisach wewnętrznych (Gaworzyce),
- nieustalenia na koniec 2012 r. rzeczywistego stanu środków pieniężnych w kasie drogą inwentaryzacji, co było niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Gaworzyce),
- wypełniania arkuszy spisu z natury niezgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi (Gaworzyce),
- zaciągnięcia w banku krótkoterminowego kredytu w rachunku bieżącym przez ZGKiM, co było niezgodne z art. 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w myśl którego samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych — w zakresie tej nieprawidłowości, stanowiącej naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zostało przygotowane zawiadomienie do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych (Sobótka),
- wykazywania w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na koniec kwartału, zobowiązań wymagalnych z tytułu dostaw i usług w innej wysokości niż wynikająca z dokumentów źródłowych (co było niezgodne z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w myśl którego podstawą sporządzenia sprawozdania Rb-Z są: ewidencja księgowa jednostki, sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania (Sobótka),

- przy szacowaniu wartości zamówienia inwestycyjnego Zamawiający, wbrew postanowieniom zawartym w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. — Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), zwanej dalej „u.p.z.p.”, nie zachował należytej staranności doprowadzając do zaniżenia wartości zamówienia (Sobótka).

Nieprawidłowości stwierdzone w instytucjach kultury dotyczyły m.in.:

- nieprawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: dziennika, kont ksiąg pomocniczych, zestawienia obrotów i sald (Ośrodek Kultury w Miękinii, GCKSiR Oława),
- nieterminowego zamknięcia ksiąg rachunkowych (dokonano w latach następnych lub w trakcie kontroli (Ośrodek Kultury w Miękinii, GCKSiR Oława),
- nierozliczenia lub nieprawidłowego rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu (GCK Dobroszyce),
- nieprawidłowego ustalania i wypłacania wynagrodzeń pracownikom (GCK Dobroszyce, CKSiR Oława),
- sporządzania sprawozdań Rb-N i Rb-Z niezgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (GCKSiR Oława, SOK Miękinia, DK Środa Śląska),
- wykazywania danych w bilansie (sprawozdaniu finansowym) niezgodnych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych (DK Środa Śląska).

D. Kontrole doraźne

W roku 2013 przeprowadzono 7 kontroli doraźnych, z tego:

- 1 kontrolę w gminie wiejskiej — Jordanów Śląski,
 - 2 kontrole w gminie miejsko-wiejskiej: Głuszycy i Lubomierzu,
 - 3 kontrole w miastach na prawach powiatu: Jeleniej Górze i 2 kontrole w Wałbrzychu,
 - 1 kontrolę samorządowej osoby prawnej — Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego we Wrocławiu (województwa jednostka samorządowa).
1. Kontrola doraźna w Urzędzie Gminy Jordanów Śląski została przeprowadzona w związku z sygnalizacjami skierowanymi do Izby przez Prezesa Jordanowskiego Ruchu Ochrony Przyrody „Zielona Ostoja” oraz mieszkańca gminy. Zakresem kontroli objęto sposób finansowania planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Jordanów Śląski. Wyniki kontroli wykazały, że sposób finansowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy (zawarte było trójstronne porozumienie, w wyniku którego Inwestor, tj. firma E.ON Energie Odnawialne Sp. z o.o., zobowiązany był do zapłaty Wykonawcy, tj. Kolektor Serwis Spółka Jawna (...), wynagrodzenia za projekt studium), był niezgodny z zapisami art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stosownie do którego koszty sporządzenia studium obciążają budżet gminy.
 2. W związku z sygnalizacjami, otrzymanymi od Przewodniczącego Rady Miejskiej w Głuszycy oraz Naczelnika Wydziału D/W z Przestępczością Gospodarczą Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, została przeprowadzona kontrola doraźna w zakresie prawidłowości zaciągania zobowiązań finansowych w 2012 r. przez Burmistrza Głuszycy. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające w szczególności na zaciągnięciu w 2012 r. przez Burmistrza Głuszycy, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zobowiązania w kwocie 1.000.000 zł na podstawie „Porozumienia na spłatę zadłużenia” zawartego z M.W. Trade SA z siedzibą we Wrocławiu, bez upoważnienia organu stanowiącego zawartego w uchwale budżetowej. W sprawozdaniu Rb-Z na koniec IV kw. 2012 r. nie wykazano ww. zobowiązania z tytułu pożyczki w kwocie 1.000.000 zł. Po przeprowadzonej kontroli skierowano do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych — o czyn wyszczególniony w art. 15 ustawy.

3. W Urzędzie Gminy i Miasta Lubomierz, w związku z pismem Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji, została przeprowadzona kontrola doraźna w zakresie prawidłowości działań dotyczących zamiaru sprzedaży części mieszkalnej i gospodarczej w budynku użyteczności publicznej we wsi Pasicznik nr 81 (Punkt Lekarski w Pasiczniku). W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ustanowieniu zapisami uchwały nr IV/17/07 z dnia 26 stycznia 2007 r. Rady Miejskiej Gminy Lubomierz w sprawie określenia zasad gospodarki nieruchomościami stanowiącymi własność gminy Lubomierz (ze zmianami), obowiązku pokrywania przez kandydata na nabywcę nieruchomości gminnej kosztów przygotowania dokumentacji do sprzedaży w zakresie opracowań geodezyjnych oraz sporządzenia operatu szacunkowego. Nie stwierdzono natomiast nieprawidłowości w zakresie przygotowania lokalu mieszkalnego wraz z pomieszczeniami przynależnymi w budynku w Pasiczniku nr 81 do bezprzetargowej sprzedaży na rzecz dotychczasowego najemcy. Zamierzona przez Burmistrza sprzedaż ww. lokalu została wstrzymana w związku z kontrolą prowadzoną w tym czasie przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej Gminy Lubomierz oraz możliwością dokonania przez Radę zmian zasad sprzedaży nieruchomości gminnych w obowiązującej uchwale w sprawie gospodarki nieruchomościami stanowiącymi własność gminy.
4. Kontrola doraźna w mieście Wałbrzych została podjęta w związku z pismami skierowanymi przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń SA z Bytomia (pisma z 6 lutego i 9 lipca 2013 r.), informującymi o „niezałatwieniu przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha w terminie [...] sprawy zwrotu Spółce Restrukturyzacji Kopalń SA nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 1992, 1993, 1995, 1996 z tytułu przejęcia nieruchomości w 1999 r. w łącznej kwocie 5.743.123 zł wraz z oprocentowaniem określonym w art. 78 Ordynacji podatkowej”. W wyniku przeprowadzonej kontroli, w zakresie prawidłowości wykazywania wymagalnych zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości w sprawozdaniach budżetowych za I półrocze 2013 r., nie stwierdzono w urzędzeniach księgowych jednostki występowania zobowiązań wymagalnych w wysokości 5.743.123 zł z tytułu nadpłaty w podatku od nieruchomości, kwoty tej nie wykazano również w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-Z.
5. Kolejna kontrola doraźna w mieście Wałbrzych została przeprowadzona w zakresie udzielenia zamówienia publicznego w trybie zapytania o cenę na „Wykonanie pełnej dokumentacji planistycznej związanej z opracowaniem:
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru podkopalnianego w rejonie ulic I Maja — Antka Kochanka w Wałbrzychu;
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru podkopalnianego w rejonie ulic Wysockiego — Antka Kochanka w Wałbrzychu;
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru podkopalnianego w rejonie ulic Wysockiego — Marcina Kasprzaka w Wałbrzychu”.Stwierdzone w wyniku kontroli uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły w szczególności nieprzestrzegania procedur wewnętrznych w zakresie zatwierdzania Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia przez osoby do tego upoważnione, niestosowania przesłanek wymienionych w art. 70 u.p.z.p. przy udzielaniu zamówień publicznych w trybie zapytania o cenę oraz żądania dokumentów i oświadczeń niezgodnie z postanowieniami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy [...] w celu potwierdzenia braku podstaw do wykluczenia wykonawców z postępowania. Nieprawidłowość dotycząca zastosowanego trybu zamówienia publicznego stanowiła czyn wyszczególniony w art. 17 ust. 1b pkt 2 u.o.n.d.f.p., w związku z czym wystosowano zawiadomienie do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych.
6. W ramach kontroli doraźnej w Urzędzie Miasta w Jeleniej Górze została przeprowadzona kontrola koordynowana pn. „Udzielanie dotacji z budżetów j.s.t. jednostkom oświatowym, których organem prowadzącym są podmioty inne niż j.s.t.”, przyjęta do realizacji w 2013 r. z inicjatywy KRRIO uchwałą nr 9/2012 z dnia 30 maja 2012 r. (okresem kontrolnym był rok 2012) — nieprawidłowości nie stwierdzono.
7. Kontrola doraźna przeprowadzona w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego we Wrocławiu w zakresie gospodarki finansowej wykazała uchybienia, ujęte w informacji skierowanej do Dyrektora Ośrodka i przekazanej do wiadomości Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

E. Kontrole sprawdzające

W roku 2013 przeprowadzone zostały 2 kontrole sprawdzające w gminach Stara Kamienica i Świeradów-Zdrój. Przedmiotem kontroli było wykonanie zaleceń pokontrolnych wydanych po kontrolach kompleksowych przeprowadzonych w 2011 roku.

Kontrola w gminie **Stara Kamienica** wykazała niewykonanie (w całości lub w części) 6 wniosków pokontrolnych, dotyczących:

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych oraz zarządzenia nr 18/2009 Wójta Gminy Stara Kamienica z dnia 16 kwietnia 2009 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Starej Kamienicy, szczególnie w zakresie ustalania i wypłacania pracownikom nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych,
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych na podstawie dowodów spełniających wszystkie wymogi określone w art. 21 ust. 1 ustawy oraz w zakresie bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych zmian w stanie składników majątkowych zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy,
- dokonywania wydatków publicznych w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 u.f.p.,
- zwrotu wnoszonego przez wykonawców zabezpieczenia należytego wykonania robót,
- podejmowania na bieżąco czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników zalegających z wpłatami podatków, poprzez wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych, zgodnie z § 2, § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, w zakresie składania przez gminę Stara Kamienica deklaracji na podatek od nieruchomości, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 9 ustawy.

Dodatkowo kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

- ewidencja szczegółowa do konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” nie zapewniała możliwości ustalenia stanu należności i zobowiązań według poszczególnych kontrahentów (prowadzone było konto analityczne 201 „Różne”, na którym ewidencjonowano rozrachunki z wieloma kontrahentami, w tym z dwunastoma wytypowanymi do próby kontrolnej),
- kwoty diet naliczane radnym księgowano na koncie 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, zamiast na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”.

W wyniku kontroli sprawdzającej przeprowadzonej w gminie **Świeradów-Zdrój** również stwierdzono, że nie wszystkie wnioski pokontrolne zostały w pełni zrealizowane. Dotyczyły one:

- podejmowania na bieżąco czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników zalegających z wpłatami podatków, a także inkasentów opłaty uzdrowiskowej,
- każdorazowego pobierania od wpłat zaległości podatkowych odsetek za zwłokę,
- rozliczania i kontroli prawidłowości wykorzystania środków publicznych przekazanych na realizację zadania publicznego, zgodnie z wymogami art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- przeprowadzenia weryfikacji zawartych umów dzierżawy nieruchomości komunalnych w zakresie naliczania czynszów w kwotach zwaloryzowanych o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen.

W trakcie kontroli sposobu wykonania wniosków pokontrolnych stwierdzono również inne nieprawidłowości:

- zapisy księgowe w dziennikach częściowych, grupujących zdarzenia według ich rodzajów, nie były kolejno numerowane — nie zawierały danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, mimo obowiązku wynikającego z art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości,
- zobowiązania wymagalne wykazane w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych jednostki i Rb-28S z wykonania planu wydatków za 2012 rok nie wynikały z ewidencji księgowej Urzędu Miasta, ponieważ jednostka nie prowadziła ewidencji analitycznej obejmującej zobowiązania (należności) wymagalne wobec kontrahentów,
- podstawa opodatkowania podatków nie była dokumentowana aktualnymi danymi z ewidencji gruntów i budynków (gmina nie posiadała dostępu do bazy danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Lubaniu).

3. Ustalenia w wyniku przeprowadzonych kontroli

Przeprowadzone w 2013 r. kontrole ujawniły występowanie w gospodarce finansowej j.s.t. wielu nieprawidłowości, wynikających głównie z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa jak i złej ich interpretacji. Poniżej przedstawiono zestawienie liczbowe nieprawidłowości stwierdzonych w 2013 r. w porównaniu do 2 poprzednich lat i przeprowadzonych w tych latach kontroli.

Wyszczególnienie	Liczba nieprawidłowości			Struktura %		
	2011 (115 kontroli)	2012 (117 kontroli)	2013 (117 kontroli)	2011	2012	2013
I. Ustalenia ogólnooorganizacyjne	93	90	99	8,61	7,99	9,58
II. Księgowość i sprawozdawczość	302	386	359	27,96	34,25	34,75
III. Planowanie i wykonanie budżetu	71	56	49	6,57	4,97	4,74
III.1 Dochody budżetowe	233	230	168	21,57	20,40	16,27
III.2 Wydatki budżetowe	106	100	84	9,81	8,87	8,13
III.3 Zamówienia publiczne	123	122	127	11,40	10,83	12,30
IV. Rozliczenie dotacji	58	55	58	5,37	4,88	5,61
V. Dług publiczny	5	2	12	0,47	0,18	1,17
VI. Gospodarka mieniem	78	75	68	7,22	6,65	6,58
VII. Rozliczenia j.s.t. z jednostkami organizacyjnymi	11	11	9	1,02	0,98	0,87
Razem nieprawidłowości	1080	1127	1033	100	100	100

W wyniku przeprowadzonych 117 kontroli w 2013 r. stwierdzono 1033 nieprawidłowości. W porównaniu do roku 2012, w którym przeprowadzono również 117 kontroli i stwierdzono 1127 nieprawidłowości, liczba nieprawidłowości uległa obniżeniu o 94, tj. o 8,34%. Natomiast w porównaniu do 2011 r., w którym stwierdzono 1080 nieprawidłowości, liczba nieprawidłowości również uległa obniżeniu o 47, tj. o 4,35%, przy mniejszej o 2 liczbie przeprowadzonych kontroli w 2011 roku.

Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w 2013 r. wzrosła w porównaniu do 2012 r. w zakresie: ustaleń ogólnooorganizacyjnych o 1,59%, stosowania przepisów o zamówieniach publicznych o 1,47%, prawidłowego udzielania i rozliczania dotacji o 0,73% oraz w zakresie długu publicznego o 0,99%, natomiast w pozostałych zakresach uległa obniżeniu. W porównaniu do 2011 r. liczba nieprawidłowości stwierdzonych w 2013 r. wzrosła w zakresie księgowości i sprawozdawczości o 57, tj. o 3,21%, w zakresie długu publicznego o 7, tj. o 0,70% oraz nieznacznie w zakresie stosowania przepisów o zamówieniach publicznych i spraw ogólnooorganizacyjnych, a w pozostałych zakresach uległa zmniejszeniu.

Kształtowanie się wskaźnika nieprawidłowości przypadających na 1 kontrolę przeprowadzoną w 2013 r. w poszczególnych rodzajach j.s.t. przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj jednostki	Liczba nieprawidłowości	Liczba przeprowadzonych kontroli	Średnia liczba nieprawidłowości przypadających na jednostkę kontrolowaną
Miasta na prawach powiatu	14	1	14,0
Powiaty ziemskie	11	1	11,0
Gminy miejskie	134	11	12,2
Gminy miejsko-wiejskie	300	19	15,8
Gminy wiejskie	358	26	13,8
Jednostki organizacyjne i inne	310	59	5,3
Ogółem	1127	117	9,6

Jak wynika z powyższych danych, największa liczba nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli przeprowadzonych w 2013 r. przypada na jednostkę kontrolowaną w gminach miejsko-wiejskich (15,9), w dalszej kolejności w gminach wiejskich (14,5), gminach miejskich (12,5) oraz powiatach (12,1).

Poniżej przedstawiono najczęściej występujące nieprawidłowości w poszczególnych grupach kontrolowanych zagadnień.

Ustalenia ogólnorganizacyjne:

- brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w tym np. zakładowego planu kont, wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, dokumentacji systemu przetwarzania danych przy użyciu komputera (35),
- brak lub niewłaściwe stosowanie mechanizmów kontroli zarządczej (9),
- niewykonanie wniosków pokontrolnych (11),
- nieudzielenie kierownikom jednostek organizacyjnych pełnomocnictw do jednoosobowego działania (2),
- nieprzestrzeganie procedur kontroli (12).

Księgowość i sprawozdawczość:

- nieprowadzenie wszystkich wymaganych ksiąg rachunkowych (8),
- nieprawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (30),
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych (6),
- niesprawdzalne prowadzenie ksiąg rachunkowych (5),
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych — nieistotne (nie kierowano zawiadomień — art. 77) (19),
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych (22),
- niesprawdzalne prowadzenie ksiąg rachunkowych (5),
- księgowanie dowodów nie spełniających wymogów ustawy o rachunkowości (22),
- niezgodność sald kont analitycznych z syntetycznymi (10),
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki (7),
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych na kontach nieprzewidzianych w zakładowym planie kont (13),
- poprawianie błędów w dowodach lub zapisów w księgach rachunkowych niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości (8),
- nieprawidłowe stosowanie klasyfikacji dochodów i wydatków (20),
- nieprawidłowe sporządzanie sprawozdań (38),
- nieujmowanie w ewidencji wszystkich należności jednostki (3),

- nierzetelne lub nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji gotówkowych, niesporządzanie raportów mimo występowania obrotu gotówką (8),
- realizowanie zapłaty na podstawie dowodów niespełniających wymogów prawidłowego dowodu księgowego, niesprawdzonych merytorycznie, rachunkowo niezatwierdzonych do wypłaty (12),
- nierozliczenie lub nieprawidłowe rozliczenie kosztów inwestycji, nieprzeniesienie na stan środków trwałych zrealizowanych inwestycji (9),
- nieprzeprowadzenie lub nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji finansowych składników mienia i rozrachunków lub nieudokumentowanie jej wyników (9),
- nieprzeprowadzenie, nierozliczenie lub nieprawidłowe przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji rzeczowych składników majątkowych (19).

Budżet j.s.t.:

- niedozwolone finansowanie budżetu danego roku (3),
- pokrywanie wydatków bezpośrednio z uzyskanych dochodów (3),
- nieterminowe regulowanie zobowiązań (22).

Dochody budżetowe:

- niezachowanie zasady powszechności opodatkowania — podatek od nieruchomości, od środków transportowych (6),
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych — podatek od nieruchomości (14),
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych — podatek rolny (6),
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych — podatek od środków transportowych (11),
- ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy — podatek od nieruchomości (4),
- ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy — podatek rolny (3),
- ustalanie lub określanie wysokości zobowiązania podatkowego niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub uchwałami rady gminy — podatek od środków transportowych (7),
- nieprowadzenie postępowania podatkowego w przypadku niezłożenia deklaracji — podatek od nieruchomości, rolnego i środków transportowych (6),
- nieprawidłowe udzielanie ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (2),
- nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków (9),
- niewłaściwe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych — zaległości z tytułu podatków i opłat (24),
- niepobieranie lub pobieranie w nieprawidłowej wysokości odsetek od nieterminowych wpłat należności budżetowych (13),
- nieustalanie albo ustalanie lub pobieranie dochodów z majątku w sposób niezgodny z przepisami prawa lub zawartymi umowami (10),
- niepodejmowanie czynności zmierzających do wyegzekwowania dochodów niepodatkowych (6),
- wykazanie w sprawozdaniach nieprawidłowych skutków udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych (14),
- nieprawidłowości przy pobieraniu innych opłat (4),
- nieegzekwowanie kar umownych za niedotrzymanie terminów realizacji robót, dostaw lub usług (3).

Wydatki budżetowe:

- przekroczenie upoważnienia do zaciągania zobowiązań (9),
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków (5),
- niezgodne z obowiązującymi przepisami ustalanie i wpłacanie wynagrodzeń pracowników (18),
- wypłacanie diet radnych niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym wypłacanie ich mimo niezłożenia wymaganych oświadczeń (5),
- nieterminowe opłacanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (4),
- nieprawidłowe naliczanie lub nieterminowe przekazywanie odpisów na ZFŚS (5),
- brak kontrasygnaty skarbnika na zawieranych umowach (6),
- nieprawidłowości przy naliczaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych (2),
- nieprawidłowości w zakresie ustalania i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli (5).

Zamówienia publiczne:

- nieprzestrzeganie zasady powszechności stosowania ustawy (4),
- nieustalenie lub niewłaściwe ustalenie wartości zamówienia (12),
- nieprzestrzeganie zasady zakazującej dzielenia zamówienia na części lub zaniżenia jego wartości, w celu uniknięcia stosowania ustawy lub procedur (3),
- niewłaściwe zastosowanie trybu innego niż przetarg nieograniczony i ograniczony (5),
- nieprawidłowe określenie przedmiotu zamówienia (5),
- naruszenie obowiązku zamieszczania ogłoszeń o zamówieniu i o zawarciu umowy (7),
- nieprawidłowe sporządzenie ogłoszenia (4),
- nieprawidłowości w zakresie zmian specyfikacji lub ogłoszenia (2),
- nieprawidłowości w zakresie dokumentów żądanych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu (5),
- nieprawidłowe określenie zasad wnoszenia wadium lub nieprawidłowości w zakresie zwrotu i zatrzymywania wadium (12),
- dokonanie zmian zawartej umowy z naruszeniem zakazu ustawowego (3),
- nieprawidłowości przy ustalaniu lub pobieraniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy (7),
- nieprawidłowości w zakresie zawiadamiania Prezesa UZP (3).

Rozliczanie otrzymanych i udzielonych dotacji:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych (11),
- nierozliczenie lub nieprawidłowe rozliczenie dotacji udzielonych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych (11),
- wykorzystanie dotacji celowych niezgodnie z przeznaczeniem (3),
- nierozliczenie lub nieprawidłowe rozliczenie otrzymanych dotacji (3).

Dług publiczny:

- przekroczenie limitu zadłużenia (3),
- przekroczenie wskaźnika dopuszczalnych spłat zadłużenia w roku budżetowym (3),
- zaciągnięcie kredytu lub pożyczki bądź wyemitowanie papierów wartościowych bez wymaganej opinii RIO o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (4).

Gospodarka mieniem:

- nieprzestrzeganie przepisów przy sprzedaży nieruchomości (20),
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż i użytkowanie wieczyste rozdysponowaniu mienia komunalnego (10),
- nieprowadzenie lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji zasobu nieruchomości (6).

4. Postępowanie pokontrolne

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o r.i.o., na podstawie wyników kontroli Izba kieruje do kontrolowanej jednostki wystąpienie pokontrolne, wskazując źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności.

A. Wystąpienia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonych w 2013 r. kontroli Izba w 117 wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kierowników kontrolowanych jednostek wskazała stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz sformułowała łącznie 769 wniosków pokontrolnych, w celu usunięcia tych nieprawidłowości i niedopuszczenia do ich wystąpienia w przyszłości. Wystąpienia po kontroli gospodarki finansowej j.s.t., w liczbie 60, kierowane do Wójta/Burmistrza/Starosty przekazano również do wiadomości Przewodniczących Rady Gminy, Rady Miejskiej i Rady Powiatu. wystąpienia kierowane do kierowników jednostek organizacyjnych, w liczbie 54 po przeprowadzonych kontrolach problemowych, doraźnych, kierowano natomiast również do wiadomości organu wykonawczego. Ponadto 2 wystąpienia sformułowane do Przewodniczących Zarządu Związku po przeprowadzonych kontrolach związków międzygminnych przekazano do wiadomości Przewodniczących Zgromadzenia Związków, a wystąpienie kierowane do Marszałka Województwa przekazano do wiadomości Przewodniczącego Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

B. Zastrzeżenia do wniosków pokontrolnych

Kontrolowanej jednostce, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o r.i.o., przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych, do Kolegium Izby.

W roku 2013 Burmistrz Gminy Milicz zgłosił zastrzeżenia do 4 wniosków pokontrolnych sformułowanych w wystąpieniu z dnia 28 sierpnia 2013 r., dotyczących wykazanych przez kontrolę nieprawidłowości przy realizacji zadań z zakresu:

- 1) przestrzegania przepisów ustawy o rachunkowości, w szczególności w zakresie dostosowania programu komputerowego stosowanego w jednostce do wymogów określonych w art. 13 ust. 5 ustawy (wniosek nr 4 lit. b);
- 2) udzielania nagród rzeczowych sportowcom zgodnie z zasadami określonymi w podjętej przez Radę Miejską uchwale nr XXXII/144/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie szczególnych zasad trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień (wniosek nr 14);
- 3) naliczania i przekazywania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, funkcjonujących na terenie gminy Milicz, stosownie do obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności w zakresie:
 - ustalania podstawy naliczania dotacji, tj. kwoty wydatków bieżących przedszkola samorządowego, z zastrzeżeniem kwot przewidzianych na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przed-

- szkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez gminę, zgodnie z art. 90 ust. 2b i ust. 2d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (wniosek nr 21 lit. a);
- ustalania wyrównania należnych kwot dotacji na podstawie kwoty wydatków ponoszonych przez Przedszkole Samorządowe w Miliczu w danym roku, stosownie do postanowień § 8 pkt 7 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 i § 5 uchwały nr XXVI/129/08 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków ustalania wysokości i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek (Dz.Urz.Woj.Doln. nr 219, poz. 2460, ze zmianami) — wniosek nr 21 lit. b;
- 4) zaprzestania wydawania odpłatnej gazety komunalnej w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, stanowiącym, że dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny (wniosek nr 28).

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwałą nr 103/2013 z dnia 9 października 2013 r. w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń Burmistrza Gminy Milicz do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 28 sierpnia 2013 r. **uwzględniło zastrzeżenia** złożone do wniosku nr 4 lit. b i nr 28 i **oddaliło zastrzeżenia** złożone do wniosków nr 14 i nr 21 lit. a i lit. b.

C. *Zawiadomienia skierowane do Rzecznika Dyscypliny finansów Publicznych*

W roku 2013 skierowano do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 29 zawiadomień (z tego: 7 dotyczących kontroli przeprowadzonych w 2012 r. oraz 22 dotyczące kontroli przeprowadzonych w 2013 r.) o stwierdzeniu popełnienia czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, w sposób określony w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W roku 2012 kontrole ujawniły czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na:

- przekazaniu lub udzieleniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji — **art. 8 pkt 1** (1 przypadek),
- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków — **art. 11** (2 przypadki),
- opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję — **art 17 ust. 1 pkt 1** (1 przypadek),
- niezłożeniu przez członka komisji przetargowej lub inną osobę wykonującą czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania — **art 17 ust. 4** (1 przypadek),
- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.) — **art 18 pkt 1** (2 przypadki),
- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowaniu albo wykazaniu w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej — **art. 18 pkt 2** (1 przypadek).

W roku 2013 kontrole ujawniły czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na:

- nieustaleniu należności Skarbu Państwa, j.s.t. lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia — **art. 5 ust. 1 pkt 1** (1 przypadek),

- niepobraniu lub niedochodzeniu należności Skarbu Państwa, j.s.t. lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo pobranie lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia — **art. 5 ust.1 pkt 2** (1 przypadek),
- nieprzekazaniu w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub j.s.t. — **art. 6 pkt 1** (1 przypadek),
- przeznaczeniu dochodów uzyskiwanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce — **art. 7** (2 przypadki),
- przekazaniu lub udzieleniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji — **art. 8 pkt 1** (4 przypadki),
- niezatwierdzeniu w terminie przedstawionego rozliczenia dotacji — **art. 8 pkt 2** (1 przypadek),
- nieustaleniu kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu — **art. 8 pkt 3** (3 przypadki),
- nierozliczeniu w terminie otrzymanej dotacji — **art. 9 pkt 2** (1 przypadek),
- dokonaniu zmiany w budżecie lub planie stanowiącym podstawę gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych, bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia — **art. 10** (1 przypadek),
- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków — **art. 11** (2 przypadki),
- nieopłaceniu w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych: 1) składek na ubezpieczenia społeczne, 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne, 3) składek na Fundusz Pracy, 4) składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 5) wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych — albo ich opłacenie w kwocie niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia — **art. 14** (1 przypadek),
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych — **art. 15** (5 przypadków),
- niewykonaniu zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat — **art. 16 ust. 1** (2 przypadki),
- ustaleniu wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości — **art. 17 ust. 1 pkt 2** (1 przypadek),
- niezawiadomieniu w terminie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego — **art. 17 ust. 1 pkt 6** (1 przypadek),
- udzieleniu zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych — **art. 17 ust. 1b pkt 1** (3 przypadki),
- naruszeniu przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybów udzielenia zamówienia publicznego: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę — **art. 17 ust. 1b pkt 2** (1 przypadek),
- naruszeniu przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego — **art. 17 ust. 1c** (2 przypadki),
- zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej — **art. 17 ust. 2 pkt 1** (1 przypadek),
- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości — **art. 18 pkt 1** (2 przypadki),
- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowaniu albo wykazaniu w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej — **art. 18 pkt 2** (1 przypadek),

- niewykonaniu w terminie zobowiązania jednostki, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne — **art. 18c ust. 1 pkt 4** (1 przypadek).

D. Zawiadomienia przekazane do organów ścigania (Policja, Prokuratura itp.) i innych organów

Po zakończeniu postępowania kontrolnego wobec Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w 2013 r. w tej jednostce (województwo organizacyjna), zawiadomiono Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny przez Dyrektora Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, tj. działania na szkodę jednostki poprzez niedopełnienie obowiązków służbowych, czym doprowadził do:

- prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i niezamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki za 2010 rok (art. 77 ustawy o rachunkowości),
- zawarcia umowy na realizację zadania publicznego pod nazwą „Usługa hotelarsko-gastronomiczna oraz transport autokarowy na rzecz uczestników szkolenia w ramach realizacji grantu pn. Umiejętności kluczowe w kształceniu uczniów zdolnych”, z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji.

E. Informacje przekazane do innych organów

W wyniku przeprowadzonych w 2013 r. kontroli stwierdzono przypadki popełnienia przez kierowników kontrolowanych jednostek czynów obligujących Izbę do przekazania zawiadomień do innych instytucji. Zawiadomienia takie otrzymali:

- **Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych** — zażalenie na postępowanie Rzecznika dyscypliny finansów publicznych o umorzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawie o naruszenie d.f.p. (zawiadomienie z dnia 28 maja 2013 r. po kontroli gospodarki finansowej Straży Miejskiej Wrocławia o naruszeniu d.f.p. w rozumieniu art. 17 ust. 1 pkt 1 u.o.n.d.f.p. poprzez naruszenie postanowień art. 7 ust. 1 w związku z art. 29 ust. 2 u.p.z.p., dotyczącego opisywania przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję;
- **Prokuratura Rejonowa w Głogowie** — informację dotyczącą kontroli gminy Głogów w zakresie wykorzystania samochodu GOPS przez Radną i Przewodniczącego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii;
- **Prokuratura Okręgowa w Jeleniej Górze** — informację dotyczącą kontroli inwestycji „Moje Boisko Orlik 2012” w gminie miejskiej Zgorzelec, w zakresie nierzetelnego rozliczenia dotacji celowych z budżetu województwa i budżetu państwa;
- **Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu** — informacja o działaniach organów Spółki Wrocław 2012, której jedynym udziałowcem jest Gmina Wrocław, pod względem gospodarności przy organizacji imprez, na które przeznaczono środki finansowe z dopłat;
- **Komenda Powiatowa Policji w Ząbkowicach Śląskich** — informację o nieprawidłowościach dotyczących udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w tym umarzaniu zaległości podatkowych przez organ podatkowy — w wyniku ustaleń przeprowadzonej kontroli w Złotym Stoku w 2012 r.;
- **Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie** — informacje o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu gminy Bierutów, na podstawie kontroli gospodarki finansowej Miasta i Gminy Bierutów przeprowadzonej w 2011 r., i popełnieniu czynów stanowiących podstawę zawiadomienia Rzecznika dyscypliny finansów publicznych o naruszeniu d.f.p. przez Skarbnika i Burmistrza Bierutowa;
- **Komenda Powiatowa Policji w Głogowie** — informację o wynikach kontroli gospodarki finansowej GOPS w Głogowie wraz z informacją o wykonaniu wniosków pokontrolnych;
- **Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu** — informację o wynikach kontroli doraźnej przeprowadzonej w Urzędzie Miejskim w Głuszycy w 2013 r., dotyczącej zaciągania zobowiązań finansowych

- przez Burmistrza Głuszycy w latach 2012 i 2013 (nieprawidłowość polegała na zaciągnięciu zobowiązania w 2012 r. przez Burmistrza Głuszycy bez upoważnienia zawartego w uchwale budżetowej);
- **Marszałek Województwa Dolnośląskiego** — informacja dotycząca nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji przyznanej gminie Zgorzelec na podstawie Porozumienia nr DN-Z.081-671/08 z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej na dofinansowanie inwestycji Gminy Miejskiej Zgorzelec w związku z udziałem w programie „Moje boisko Orlik 2012”; kontrola wykazała istotne nieprawidłowości dotyczące naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych przy udzieleniu zamówienia dodatkowego (umowa z dnia 12 listopada 2008 r.) oraz uzupełniającego (umowa z dnia 18 listopada 2008 r.) w trybie z wolnej ręki;
 - **Wojewoda Dolnośląski** — informację dotyczącą nieprawidłowości w realizacji inwestycji drogowej prowadzonej przez Starostę Lubańskiego finansowanej ze środków popowodziowych przyznanych przez Wojewodę Dolnośląskiego oraz informację dotyczącą nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji przyznanej gminie Zgorzelec (umowa o dofinansowanie z dnia 5 sierpnia 2008 r.) w związku z udziałem w programie „Moje boisko Orlik 2012”; kontrole wykazały istotne nieprawidłowości dotyczące naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych przy udzieleniu zamówienia dodatkowego (umowa z dnia 12 listopada 2008 r.) oraz uzupełniającego (umowa z dnia 18 listopada 2008 r.) w trybie z wolnej ręki;
 - **Minister Edukacji Narodowej** — w zakresie nieprawidłowości polegającej na wnioskowaniu przez Burmistrza Miasta i Gminy Strzelin o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,6% rezerwy w roku 2011 z tytułu dofinansowania remontów bieżących obiektów szkół ogólnodostępnych mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych;
 - **Posel na Sejm** — dwa pisma dotyczące sprzedaży części mieszkalnej i gospodarczej w budynku użyteczności publicznej w gminie Lubomierz;
 - **CBA Delegatura we Wrocławiu** — informacja o wynikach przeprowadzonej przez Izbę kontroli w gminie Bogatynia w zakresie zamówień publicznych wraz z fragmentem protokołu w tym zakresie.

F. Sygnalizacje przekazane według właściwości

W ramach współpracy z innymi instytucjami Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przekazała pisma sygnalizujące nieprawidłowości, zgodnie z właściwością do:

- a) Marszałka Województwa, dotyczące:
 - Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu w sprawie postępowania przetargowego pn. „Przebudowa części pomieszczeń budynku „B” na potrzeby Oddziału Intensywnej Terapii”;
 - instytucji kultury — Opery Wrocławskiej (jednostka organizacyjna województwa) w zakresie: przygotowania i realizacji inwestycji oraz prawidłowości finansowania zadań realizowanych w ramach projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej; wydatków na wynagrodzenia i dodatkowych gratyfikacji dla osób zarządzających Operą Wrocławską; zatrudniania pracowników; pozyskiwania sponsorów Opery Wrocławskiej;
 - realizowanego przez gminę Nowa Ruda projektu pn. „Rewitalizacja Miasta Nowa Ruda” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego w latach 2007–2013;
 - realizacji inwestycji pn. „Remont placu targowego w Wołowie” współfinansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013;
 - realizowanego projektu pn. „Rozbudowa komunalnej oczyszczalni ścieków w Przemkowie wraz ze skanalizowaniem wsi Łężyce, Ostaszów, Krępa” na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nr UDA-RPDS.04.02.00-001/00 z 22 lutego 2012 r.;
- b) CBA Delegatury we Wrocławiu — dotyczące działań korupcyjnych, jakie zdaniem piszącego miały miejsce w Urzędzie Miasta i Gminy Góra;
- c) Starosty Kłodzkiego — dotyczące nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania i zarządzania Zespołem Placówek Socjoterapeutycznych w Kłodzku (anonim).

G. Weryfikacja sygnalizacji otrzymanych w 2013 r.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. do WKGF wpłynęło 106 pism stanowiących: informacje, wnioski, skargi i sygnalizacje w sprawach nieprawidłowości, które miały miejsce w 71 j.s.t.

W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2013 r. zweryfikowano 23 sygnalizacje, z tego:

- 17 sygnalizacji w 13 j.s.t. w ramach kontroli kompleksowych (Czernica, Strzelin, Milicz, Środa Śląska, Prusice, Sobótka, Bogatynia, Głogów m., powiat głogowski, powiat kłodzki, powiat trzebnicki, powiat wałbrzyski, powiat ząbkowicki),
- 4 sygnalizacje w ramach kontroli doraźnych (Lubomierz, Wałbrzych, Jordanów, Głuszyca),
- 2 sygnalizacje w ramach kontroli problemowych (Szkoła Podstawowa w Szczytnej, Samorządowy Ośrodek Kultury w Miękini).

Nadawcami wyżej wymienionych 23 sygnalizacji, w których poruszane sprawy stanowiły właściwość Izby, byli: Urząd Kontroli Skarbowej (2), Państwowa Inspekcja Pracy (1), Poseł (2), Radni (6), Kancelarie prawne (3) przedsiębiorcy (2), osoby fizyczne (2), Powiatowy Związek Nauczycielstwa Polskiego (1), osoby anonimowe (4). Sprawy poruszane w sygnalizacjach dotyczyły nieprawidłowości w zakresie dysponowania mieniem gminy, celowości i zgodności z prawem wydatkowania środków publicznych, udzielania i naliczania dotacji, działań wójta, burmistrza, nieprawidłowości w zakresie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, nieprawidłowości w zakresie naliczania podatków oraz wynagrodzeń dla nauczycieli. W wyniku przeprowadzonych kontroli potwierdzono nieprawidłowości sygnalizowane w 13 pismach, natomiast w 10 przypadkach sygnalizowane nieprawidłowości nie potwierdziły się.

Zagadnienia poruszane w 19 kolejnych pismach nie należały do właściwości Izby, w związku z tym przekazano je zgodnie z właściwością do innych organów, m.in. do Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Wojewody Dolnośląskiego, Prokuratury, Prezydenta Wrocławia, Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Adresatami 18 sygnalizacji byli m.in.: Prokuratura Rejonowa, Najwyższa Izba Kontroli, Wojewoda Dolnośląski, Przewodniczący Rady Gminy Oleśnica, UKS — Izbie przekazano je do wiadomości w celu wykorzystania.

Pozostałe 46 sygnalizacji zweryfikowano: w części przypadków, na podstawie art. 88 u.s.g. i art. 77a u.s.p., wystąpiono do kierowników j.s.t. i Przewodniczących Rady o wyjaśnienie sygnalizowanych zagadnień, co umożliwiło udzielenie odpowiedzi nadawcom pism (7 sygnalizacji), a w pozostałych przypadkach — dotyczących wniosków o przeprowadzenie kontroli — udzielono wyjaśnień i wskazano, iż zagadnienia sygnalizowane zostaną uwzględnione, zgodnie z właściwością Izby, podczas przyszłych kontroli.

5. Szkolenia/warsztaty wewnętrzne prowadzone na rzecz inspektorów

Poza szkoleniami zewnętrznymi organizowanymi przez inne podmioty, jak również organizowanymi przez WIAS Izby, przeprowadzono w 2013 r. szkolenia/warsztaty wydziałowe na potrzeby inspektorów kontroli, na ich wniosek, w zakresie:

- prawidłowego stosowania w prowadzonych kontrolach przepisów ustawy — Prawo zamówień publicznych i przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy, na podstawie przykładów,
- rachunkowości budżetowej: istoty rachunkowości, metod i zasad rachunkowości, bilansu z wykonania budżetu JST, operacji gospodarczych, zasad funkcjonowania kont księgowych, zasad ewidencji dochodów i wydatków budżetowych na kontach jednostki budżetowej, sprawozdań finansowych j.s.t., specyfikacji rachunkowości zakładów budżetowych,
- wykorzystania programu ACL — warsztaty szkoleniowe dla inspektorów korzystających w trakcie kontroli z tego instrumentu kontrolnego,

- zmian w przepisach prawa i prawidłowego ich stosowania odnośnie zagadnień objętych ramowym zakresem kontroli kompleksowych, z omówieniem wątpliwości i problemów wynikających w trakcie prowadzonych kontroli.

6. Rozliczenie czasu pracy inspektorów kontroli za 2012 rok

Na podstawie weryfikacji rozliczeń kwartalnych czasu pracy inspektorów ds. kontroli ustalono, iż stanowi on łącznie 9064 osobodni, które zostały przeznaczone na:

- czynności kontrolne w jednostkach — 6175 osobodni,
- czynności przygotowawcze — 413 osobodni,
- realizacja wyników kontroli — 878 osobodni,
- urlopy — 953 osobodni,
- zwolnienia lekarskie — 146 osobodni,
- szkolenia — 226 osobodni,
- inne — 273 osobodni.

W związku z powyższym czas przeznaczony na kontrole przeprowadzone w 2013 r. wyniósł 7466 osobodni (suma poz. 1–3), co stanowi 82,37% łącznego czasu pracy.

(...)

**Wykaz kontroli kompleksowych i problemowych (planowanych)
oraz kontroli doraźnych i sprawdzających
przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu
w 2013 roku**

117 kontroli, z tego:

- 108 kontroli planowanych, z tego 55 kontroli kompleksowych i 53 kontrole problemowe
- 7 kontroli doraźnych
- 2 kontrole sprawdzające

KONTROLE PLANOWANE (108)

Zespół w Jeleniej Górze (23)

Kontrole kompleksowe (12)

1. Bogatynia
2. Męcinka
3. Pielgrzymka
4. Powiat bolesławiecki
5. Powiat lwówecki
6. Powiat zgorzelecki
7. Przemków
8. Siekierzyn
9. Zawidów
10. Złotoryja (gmina wiejska)
11. Złotoryja (gmina miejska)
12. Związek Międzygminny „Bóbr” w Bolesławcu

Kontrole problemowe (11)

1. Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Bogatyni
2. Zespół Szkół w Męcince
3. Gimnazjum im. Reymonta w Pielgrzymce
4. II Liceum Ogólnokształcące w Bolesławcu
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lwówku Śląskim
6. Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Zgorzelcu
7. Publiczne Przedszkole nr 1 w Przemkowie
8. Gminna Szkoła Podstawowa w Siekierzynie
9. Szkoła Podstawowa im. B. Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
10. Szkoła Podstawowa w Rokitnicy (Złotoryja — gmina wiejska)
11. Przedszkole Miejskie nr 1 w Złotoryi (gmina miejska)

Zespół w Legnicy (22)

Kontrole kompleksowe (11)

1. Gaworzyce
2. Głogów (gmina miejska)
3. Głogów (gmina wiejska)
4. Niechlów
5. Powiat jaworski
6. Powiat głogowski
7. Powiat górowski
8. Powiat polkowicki
9. Powiat złotoryjski
10. Radwanice
11. Wąsosz

Kontrole problemowe (11)

1. Zakład Usług Komunalnych w Gaworzycach
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie (gmina miejska)
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie (gmina wiejska)
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie
5. Zarząd Dróg Powiatowych w Jaworze
6. Technikum nr 6 w Głogowie
7. Zespół Szkół im. Gen. S. Kaliskiego w Górze
8. Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Medycznego w Polkowicach
9. Powiatowy Zarząd Dróg w Złotoryi
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radwanicach
11. Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Tuwima w Czarnoborsku (Wąsosz)

Zespół w Wałbrzychu (24)

Kontrole kompleksowe (12)

1. Bardo
2. Duszniki-Zdrój
3. Lądek-Zdrój
4. Lewin Kłodzki
5. Marcinowice
6. Powiat kłodzki
7. Powiat wałbrzyski
8. Powiat ząbkowicki
9. Stare Bogaczowice
10. Stronie Śląskie
11. Szczawno-Zdrój
12. Szczytna

Kontrole problemowe (12)

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. KEN w Bardzie
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju
3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Lądku-Zdroju
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lewinie Kłodzkim
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marcinowicach
6. Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Nowej Rudzie
7. Dom Dziecka w Jedlinie-Zdroju
8. Dom Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich
9. Zespół Szkół w Starych Bogaczowicach
10. Żłobek Miejski w Stroniu Śląskim
11. Miejska Szkoła Podstawowa w Szczawnie-Zdroju
12. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Szczytnej

Zespół we Wrocławiu (39)

Kontrole kompleksowe (20)

1. Borów
2. Czernica
3. Długołęka
4. Dobroszyce
5. Krośnice
6. Międzybórz
7. Miękinia
8. Milicz
9. Oława (gmina wiejska)
10. Powiat milicki
11. Powiat oławski
12. Powiat strzeliński
13. Powiat trzebnicki
14. Prusice
15. Sobótka
16. Strzelin
17. Środa Śląska
18. Województwo Dolnośląskie
19. Zawonia
20. Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie

Kontrole problemowe (19)

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Czernicy
3. Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Jednostek Oświatowych w Długołęce
4. Gminne Centrum Kultury w Dobroszycach
5. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Krośnicach
6. Szkoła Podstawowa w Kraszowie (Międzybórz)
7. Samorządowy Ośrodek Kultury w Miękinii
8. Szkoła Podstawowa nr 2 i Szkoła Muzyczna I Stopnia w Miliczu
9. Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Oławie (gmina wiejska)
10. I Liceum Ogólnokształcące w Miliczu
11. Powiatowy Urząd Pracy w Oławie
12. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie
13. Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Trzebnicy
14. Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Prusicach
15. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „ŚLĘŻA” w Sobótce
16. Strzeliński Ośrodek Kultury w Strzelinie
17. Dom Kultury w Środzie Śląskiej
18. Dolnośląskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej we Wrocławiu
19. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni

KONTROLE DORAŻNE I SPRAWDZAJĄCE (9)

Zespół w Jeleniej Górze (4)

Kontrole dorażne (2)

1. Jelenia Góra
2. Lubomierz

Kontrole sprawdzające (2)

1. Stara Kamienica
2. Świeradów-Zdrój

Zespół w Wałbrzychu (3)

Kontrole dorażne (3)

1. Głuszyca
2. Wałbrzych (2 kontrole)

Zespół we Wrocławiu (2)

Kontrole dorażne (2)

1. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego we Wrocławiu
2. Jordanów Śląski

(...)

Ważniejsze skróty

- j.s.t. — jednostka samorządu terytorialnego
- KRRIO — Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych
- p.w.u.f.p. — ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.)
- u.f.p. z 2005 r. — ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)
- u.f.p. — ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646)
- u.o.n.d.f.p. — ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168)
- u.p.o.l. — ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.)
- u.p.z.p. — ustawa z dnia 29 stycznia 2014 r. — Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.)
- u.s.g. — ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318)
- u.s.p. — ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 595 i 645)
- ustawa o r.i.o. — ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1113 i 1646)
- WIAS — Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń
- WKGF — Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej